

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

Imperatoris Valentiniani, & Valentis de consubstantiali, ad Asianam
Diocaesim epistola. Cap. VII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

mentem eius omni perpendiculo rectiorem esse, & sententias eius quaque regula exquisitiores. Atque coniectura ex consensu eorum, qui dissentientem sectabantur doctrinam, ducta, suffragationem illam diuinitus factitatum arbitratus est. Postea verò quàm Ambrosius diuinum sacrosancti baptismatis munus adeptus erat, & gratiam episcopalem receperat, dicitur Imperator longe præstantissimus (nam rebus his gestis intererat) hymnum ad gratias seruatori ac domino agendas recitasse, his ferè verbis. Gratia sit tibi, domine omnipotens, & seruator noster, quòd cum ipse corpora huic viro commississem, tu etiam animas ei commendaisti: indeque declarasti meam iustam fuisse sententiã. Paucis post diebus, cum Diuus Ambrosius valde liberè apud Imperatorem verba faceret, resq; nonnullas tanquam minus recte à magistratibus administratas coargueret, respondit Imperator: noui iam pridem tuam in loquendo libertatem. Qua exploratè cognita, non modo non tuæ in episcopum ordinationi restiti, verùm etiam suffragatus sum. Quare sicut diuina præscribit lex nostrorum animorum erratis medicinã facito. Ista sunt ab Imperatore & dicta Mediolani, & factitata. Porro autem cum accepisset quosdam in Asia, & Phrygia doctrinam fidei in controuersiam vocasse, Concilium in Illyrico cogi mandat: atque res decretas stabilitasque ab episcopis, qui ibi in vnum conuocati, fidem, Concilij Nicæni confirmauerant, ad eos, qui de fide inter se contendebant, misit: scripsitque ad illos quoque literas: quarum fratrem suum participem fieri voluit, eumque vti episcoporum decretis adhæresceret, cohortatus est. Citabo quoque legem, quæ & pietatem perspicuè ostendit Valentiani, & sanam itidem Valentis de religione doctrinam, quam eo tempore amplectebatur, manifesto declarat.

*Imperatoris Valentiniãni, & Valentis de
consubstantiali, ad Asianam Dio-
casim epistola.*

CAP. VII.

LL 4

Imperã-

THEODOR. HISTOR.

*Imperatores Max. semper August. Victores,
August. Valentinianus, Valens, & Grati-
anus, Episcopis diœceseos Asiana, Phrygia,
Carophrygia, Pacatiana, in Domino S.*

Vbi frequenti in concilio in Illirico coacto multum in
ytranq; partem de salutari dei verbo disceptatum e-
rat, beatissimi episcopi, trinitatem consubstantialem
esse, hoc est, patrem, & filium, & spiritum sanctum, certis ra-
tionibus ostenderunt. A qua fide ne digitum quidem, vt
aiunt, deflectentes, debito cultu religionem præpotētis re-
gis prosequuntur. Quam etiam nostra celsitudo passim præ-
dicari mandauit. Attamen non est hæc causa cur quidã di-
cant se religionem sequi imperatoris, qui hunc mundũ gu-
bernat, neglecto scilicet illius mandato, qui nobis de salu-
te nostra præcepta dat. Est enim præceptum euangelii dei
nostri, qui hanc habet velut ratam definitamq; sententiam:
Reddite, quæ sunt Cæsaris Cæsari, & quæ sunt dei deo.

Marc. 12. Quid ergo vos dicitis episcopi, & verbi salutaris antisti-
Luc. 20. tes? Quod si vos eadem decernatis, tum certè vos mutuò
ipſi complectimini: & imperatoria celsitudine nolite abuti.
Nolite persequi veros dei ministros, quorum precibus &
bella fedantur in terra, & incursiones angelorum, qui à deo
desciuerunt, arcentur. Qui etiam orando pestiferos dæmo-
nes repellere nituntur: qui vectigalia, vt leges postulant,
pensitare non recusant: qui potestati imperatoriæ non refra-
gantur. Sed sanctè & sincerè tum mandatum præpotentis
regis, dei obseruant, tum nostris legibus obsequuntur. At
constat vos obstinatè his rebus restitisse. Nos patiétia sem-
per à principio vsque ad finem vsi sumus. Vos contra ani-
mi vestri impotentia obsecuti estis. Sed nos à vestra culpa
volumus esse vacui & puri, non aliter atque Pilatus, qui
Mat. 27 cum de Christo iam tum inter nos vitam agente haberetur,
quæstio, noluit eum interficere: & rogatus à Iudæis, vt cru-
ci affigeretur, se conuertere ad Orientem, petere aquam ma-
nibus, easque lauare cœpit, simul hæc locutus: Innocens
sum à sanguine iusti huius. Ob quam causam nostra Celsi-
tudo semper istud imperauit, ne quis persequatur, ne quis
quem

quem submergat, vocetve in inuidiã Christi agricolas, ne-
ue procuratores summi regis exagitet, ne regnantibus nũc
nobis nihil hinc emolumentĩ consecuti, postea vnã cum
sceleris exhortatore in ea quæ testamenti ipsius sunt dam-
na incurratĩs, id quod in Zachariæ sanguine eueniebat. Nã
funesti illi, perinde ac pestifer dæmon, qui cædis illis soci-
us erat, mortis supplicio traditi, adueniente cælitus rege nõ
stro Iesu Christo disrumpi perierunt.

Istud mandatum dedimus præsentibus audientibusque ea,
quæ facta sunt, Amegetio, Ceronio, Damafo, Lampone, &
Brintesio. Porrò ipsa acta ad vos misimus, vt intelligatis,
quæ hoc præclarum concilium decreuerit. Nam his literis
attexuimus decreta concilii, quæ summatim complectun-
tur ista. Sententiam magni & orthodoxi concilii Nicani
sequentes, confitemur filium patri consubstantialem esse.
Neque certe ita intelligimus consubstantialem, vt quidã
olim exponebant, qui non syncerè & ex animo concilio
Nicano subscripserunt: neque vt alii, qui hoc tempore il-
los appellant patres, & vim huius verbi, Consubstantialis
tollunt, sequunturque opinionem eorum, qui tradiderunt
per hanc vocem, Consubstantialem, nihil aliud significari,
quàm Similem: per quam vocem filius nulli creaturæ per i-
psum conditæ, sed soli patri similis ostenditur. Qui ista tra-
dunt, filium Dei nihil aliud quàm creaturam eximiam esse
impiè plane definiunt. Nos autem non aliter sentimus
atque duo concilia, quorum alterum iam Romæ, alte-
rum habetur in Gallia, nimirum vnã eandemq; essenti-
am esse patris, & filii, & spiritus sancti, in tribus personis,
hoc est in tribus perfectis, vt Græci loquũtur. ὑποσώσεις
Confitemur item, vt est in fidei formula Niceæ edita, con-
substantialem dei patris filium carnem sumpsisse ex sancta
virgine, inter homines habitasse, impleuisse omnem pro no-
bis œconomiam, nascendo, patiendo, resurgendo, & in cœ-
los ascendendo: venturum quoque denuo, vt in die iudi-
cii, prout quisque se gessit in vita, reddat cuique: carni vni-
uersæ visum fore, diuinam suam demonstraturum potenti-
am, deum, carne indutum, non hominem indutum diuini-
tate. Illis autem, qui contraria sentiunt, anathema denunti-
amus. Pari ratione his, qui non ingenuè dicunt anathema

THEODOR. HISTOR.

ei, qui asserit filium non ante fuisse, quàm nasceretur, sed tradit eum vi & facultate prius in patre fuisse, quàm re ipsa genitus esset, anathema denuntiamus. Nám istud dici potest, de omnibus creaturis, quæ non semper cum deo sunt, sicut filius semper cū patre est, æterna generatione genitus. Ista de actis concilii summatim complexus est imperator. Ego verò ipsas concilii literas historiæ adiungam.

Illyrici Concilij libellus Synodicus de fide. CAP. VIII.

Episcopi Illyrici Ecclesie Dei, & Episcopis Diæceseos Asiæ, Phrygiæ, Carophrygiæ, & Pacatianæ, in domino S.

CVM in vnū essemus coacti, & diu multūq; de salutari verbo disceptatum esset, tandē confirmauimus trinitatē consubstantialē esse, patrē, filium, & spiritū sanctū. De qua re consentaneū videbatur literas ad vos perscribere, nō captiosē & vafre ea, quæ ad cultū trinitatis pertinet, tradēdo, sed cū humilitate animi de illis, decernendo. Has nostras literas misimus per dilectū fratrem nostrū & collegā Elpidium presbyterū. Est quidē literis proditū non in epistola nostra manu scripta, sed in libris Seruatoris nostri Iesu Christi: Ego sum Pauli, ego verò Apollo, ego Cephæ, ego Christi. Nunquid Paulus pro vobis crucifixus est, aut in nomine Pauli baptizati estis? Atq; nostra modestia his potuisset esse contenta, vt nullas omnino literas ad vos scriberet: quippe cum vestra prædicatione, qua spiritum sanctū à patre & filio separatis, tantus terror omnibus prouinciis, quæ à vobis administrātur, iniectus sit. Itaq; coacti sumus dominum & collegam nostrum Elpidium, cum literis Roma, quæ est caput imperii, ad vos mittere, vt discat, vtrū vestra prædicatione ita se habeat, an non. Nam qui opinātur trinitatē non esse consubstantialē, anathema sunt. Et si quis, cum huiusmodi communicare deprehensus sit, anathema esto. His autem, qui prædicant trinitatē consubstantialē, esse, regnum cælorum paratum est. Quare obsecramus vos, fratres,

1. Cor. 2.